

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ของเยาวชนหญิงอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

นางลัดขันธ์ บุหรีทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนหญิงอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
FACTORS RELATED TO ALCOHOL DRINKING BEHAVIOR AMONG FEMALE ADOLESCENTS
IN VOCATIONAL SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS

นงลักษณ์ บุห์รีทอง 4837648 PPH/M

วท.ม. (สาขารณศาสตร) สาขาวิชาเอกสุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : มณฑา เก่งการพานิช, ประ.ค., ทรายล เก่งการพานิช, พบ.ม.,
ศรัณญา เบญจกุล, ประ.ค.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบแผนการดื่มความสัมพัทธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมตาม PRECEDE Framework กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และความสามารถร่วมกันทำนายของปัจจัยต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนหญิง จำนวน 457 คน โดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test) และสถิติถดถอยแบบไบนารี (Binary Logistic Regression)

ผลการวิจัย พบว่า เยาวชนหญิงอาชีวศึกษา ร้อยละ 32.4 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อายุที่เริ่มดื่ม 13-16 ปี ร้อยละ 59.5 โดยดื่มมานานๆครั้ง ร้อยละ 80.4 เหตุผลเพื่อเข้าสังคมหรือกลุ่มเพื่อน ร้อยละ 76.2 เครื่องดื่มที่ดื่มสูงสุดคือเบียร์ ร้อยละ 79.0 มักดื่มกับเพื่อน ร้อยละ 73.5 โอกาสที่ดื่มคือพบปะกับเพื่อน ร้อยละ 41.5 เคยมีความพยายามในการเลิกดื่ม ร้อยละ 74.1 เลิกดื่มได้ 1-3 เดือนและกลับมาดื่มอีก ร้อยละ 68.4 เหตุผลที่เลิกดื่มคือผู้ปกครองไม่อนุญาต ร้อยละ 31.3

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา และรายได้ที่ได้รับแต่ละเดือน ปัจจัยนำ ได้แก่ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้ผลกระทบจากการดื่ม และการรับรู้มาตรการทางกฎหมายและกฎระเบียบของโรงเรียนในการห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในโรงเรียน ปัจจัยเสริม ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท และการได้รับอิทธิพลจากสื่อโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจากการวิเคราะห์ความสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าปัจจัยรายได้ที่ได้รับแต่ละเดือน ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้ผลกระทบจากการดื่ม และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มได้ถูกต้องร้อยละ 33.3 โดยทัศนคติเชิงบวกต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้ค่าโอกาสในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงสุดคือ 16.306 เท่า

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ คือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมผลักดันนโยบายควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน ดำเนินงานตามมาตรการทางกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆอย่างเคร่งครัด และให้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม เพื่อควบคุม ป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนหญิง

คำสำคัญ : พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/เยาวชนหญิง/อาชีวศึกษา/ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์

FACTORS RELATED TO ALCOHOL DRINKING BEHAVIOR AMONG FEMALE ADOLESCENTS IN VOCATIONAL SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS

NONGLUX BUREETHONG 4837648 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORY COMMITTEE: MONDHA KENGGANPANICH, Ph.D., THARADOL KENGGANPANICH, M.A., SARUNYA BENJAKUL, Ph.D.

ABSTRACT

This study was a cross-sectional survey research aiming to investigate alcohol drinking patterns, the relationship between personal, predisposing, enabling, and reinforcing factors in accordance with the PRECEDE Framework, and alcohol drinking behavior of 457 female adolescents. Questionnaires were used to collect data, and data analysis was completed by using the chi-square test and binary logistic regression.

It was found that 32.4 percent of the sampled female adolescents drank alcohol beverages; the age of the first alcohol drinking was between 13-16 years (59.5 %); 80.4 percent were found to drink alcoholic beverages “once in a while”; 76.2 percent gave the reason for drinking as “being sociable and being with friends”; beer was the kind of alcoholic beverage that they consumed most (79.0%); 73.5 percent liked to drink with their friends; 41.5 percent mentioned the opportunity for their alcohol drinking as “meeting with friends”; 74.1 percent have tried to quit drinking; 68.4 percent were able to quit for 1-3 months, but they eventually relapsed; and 31.3 percent mentioned the reason for quitting alcohol drinking was “their parents did not allow them to drink”.

The following factors were found to relate significantly with alcohol drinking behavior: personal factors - age, parents’ marital status, and monthly income; predisposing factors - attitudes toward alcohol drinking, self-esteem, perceived impacts of alcohol drinking, and perceived legal measures and school regulations to inhibit alcohol drinking in schools; reinforcing factors - alcohol drinking of close friends and influence from alcohol beverage advertisement. The predictability analysis of the total factors studied on alcohol drinking behavior showed that monthly income, attitudes toward alcohol drinking, self-esteem, perceived impacts of alcohol drinking, and alcohol drinking patterns of their close friends all together could predict the alcohol drinking behavior of the female adolescents by 33.3 percent whereas positive attitudes toward alcohol drinking was the main factor in predicting the highest chance of alcohol drinking behavior by 16.306 times.

The following recommendations could be used as practice guidelines: the related organizations should work together in order to establish a policy for controlling alcohol drinking of adolescents; the legal measures and regulations should be enforced effectively; and all educational institutions should organize activities for controlling and preventing alcohol drinking among female adolescents.

KEY WORDS : ALCOHOL DRINKING BEHAVIOR / FEMALE ADOLESCENTS / VOCATIONAL EDUCATION / FACTORS RELATED

199 pages